

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Nazwa kierunku studiów: Stosunki Międzynarodowe
Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Opolski,
Data przeprowadzenia wizytacji: 14-15 maja 2019 r.

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	3
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	7
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	11
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	15
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	17
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	20
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	22
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	25
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	29
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	31
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	34
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Janusz Mieczkowski, Ekspert PKA,
2. dr hab. Radosław Rybkowski, Ekspert PKA,
3. Ewelina Dyląg-Pawłyszyn, Sekretarz Zespołu Oceniającego,
4. Patryk Lisiecki, Ekspert PKA ds. studenckich,
5. Marta Prusińska, Ekspert PKA ds. pracodawców

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku Stosunki Międzynarodowe w Instytucie Politologii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Opolskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019.

Polska Komisja Akredytacyjna w roku 2012 dokonała oceny instytucjonalnej zakończonej oceną pozytywną jednostki funkcjonującej wówczas pod nazwą Wydział Historyczno-Pedagogiczny. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą z uwzględnieniem zapisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów		Stosunki Międzynarodowe
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)		• studia pierwszego stopnia (licencjackie) • studia drugiego stopnia (magisterskie)
Profil studiów		ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)		studia stacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek		nauki o polityce i administracji
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów		I poziom studiów – studia licencjackie
		Liczba semestrów: 6
		Liczba ECTS: 180
		II poziom studiów – studia uzupełniające magisterskie
		Liczba semestrów: 4
		Liczba ECTS: 120

Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym		I poziom studiów - 90 godzin/ 4 ECTS II poziom studiów - Nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	I poziom studiów/ Specjalność: - Negocjacje Międzynarodowe, - Dyplomacja Współczesna II poziom studiów/ Specjalność: - Regionalizm i samorząd, - Bezpieczeństwo międzynarodowe, - Międzynarodowe Stosunki Ekonomiczne		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom		Licencjat/ magister	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku		I stopień - 56 II stopień - 21	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		I stopień – 1830 II stopień - 885	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		I stopień: 104 II stopień: 70	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		I stopień: 141 II stopień: 106	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru		I stopień: 83 II stopień: 67	Nie dotyczy

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia przyjęte na kierunku Stosunki międzynarodowe (SM) realizowane w Instytucie Politologii (IP) Uniwersytetu Opolskiego(UO) lokują się w założeniach misji i strategii uczelni. Uwidacznia się to zwłaszcza w obszarze czterech (z pięciu celów strategicznych uczelni), dotyczących intensyfikacji działań związanych z pozycją naukową Uniwersytetu zarówno w wymiarze międzynarodowym, jak i krajowym, zwiększeniem jego oddziaływania na otoczenie społeczno-gospodarcze oraz zwiększeniem zdolności pracowników do współdziałania w środowisku międzynarodowym.

Kierunek Stosunki międzynarodowe jest prowadzony w jednostce od 2006 roku dla pierwszego stopnia i od 2009 roku dla stopnia drugiego. Kilkunastoletnia historia SM w IP UO sprzyjała refleksji nad ich założeniami i kształtem tożsamości budowanej w oparciu o nabywane doświadczenia. Należy zgodzić się z oceną zawartą w Raporcie samooceny iż jest to „w pełni autorska, interdyscyplinarna propozycja IP” uwzględniająca wzory i doświadczenia krajowe i międzynarodowe.

SM jest jednym z sześciu kierunków objętych rekrutacją na studiach pierwszego stopnia i jednym z trzech na studiach drugiego stopnia. Funkcjonowanie kierunku obok Politologii, Dziennikarstwa i komunikacji społecznej, Public Relations, Bezpieczeństwa międzynarodowego i Zarządzania publicznego jest dopełnieniem oferty edukacyjnej Instytutu odnoszącej się do nauk o polityce i tworzy korzystne otoczenie dla rozwoju kierunku.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku SM powiązane są z aktywnością naukową realizowaną w Instytucie Politologii Uniwersytetu Opolskiego. Prowadzone badania związane są ze stosunkami międzynarodowymi, globalizacją i polityką międzynarodową znajdują swe odzwierciedlenie w działalności dydaktycznej Instytutu. Charakterystyczną cechą aktywności naukowej, tworzącą specyfikę ośrodka, stanowią badania związane z transgranicznością. W eksploracjach wykorzystywane są doświadczenia pogranicznego położenia regionu i ich przełożenie na praktykę polityczną. Potwierdzeniem uzyskiwanych osiągnięć są publikacje naukowe, granty badawcze i organizowane międzynarodowe konferencje. Istotnym wsparciem dla rozwoju tego kierunku badań jest funkcjonowanie w Instytucie pisma naukowego „Pogranicze. Polish Borderlands Studies”. Zainteresowania naukowe pracowników Instytutu uwidaczniają się także w ofercie dydaktycznej. Lektura sylabusów potwierdza uwzględnienie publikacji dotyczących omawianych wyżej kwestii podczas przygotowania i realizacji przedmiotów (w szczególności specjalnościowych).

W Raporcie samooceny stwierdza się, że: „Ogólnym celem kształcenia realizowanym na kierunku SM I i II st. jest nabycie przez absolwenta wiedzy i umiejętności z zakresu nauk społecznych z uwzględnieniem nauki o polityce (NoP)”. Analiza programu studiów dla pierwszego i drugiego stopnia kierunku SM poświadcza powiązanie kierunku z dyscypliną nauki o polityce i administracji, z dziedziną nauk społecznych. Uwidacznia się to m.in. w treściach programowych, używanej metodologii i siatce pojęć.

Program studiów na kierunku Stosunki międzynarodowe jest skonstruowany prawidłowo co do doboru treści.

Przedstawione w programach kierunkowe efekty uczenia się są sformułowane jasno i zrozumiale, ich konstrukcja jest proporcjonalna (dla pierwszego stopnia SM - 6 efektów z obszaru wiedzy, 9 z obszaru umiejętności i 6 z zakresu kompetencji społecznych; dla drugiego stopnia SM podobnie 6 z wiedzy, 8 z umiejętności i 6 z kompetencji społecznych). Na pierwszym stopniu studiów koncentrują się one (tj. efekty uczenia się) wokół wiedzy dotyczącej zakresu nauk o polityce, niezbędnych umiejętności i kompetencji społecznych. Drugi stopień studiów odnosi się do pogłębienia tej wiedzy i rozszerzenia nabywanych umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty uczenia się znajdują swe przełożenie na przedmiotowe. Efekty uwzględniają osiągnięcia w zakresie nauki języka obcego wskazujące na umiejętność posługiwania się nim na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego – dla studiów pierwszego stopnia. W charakterystyce efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia brak jest odniesień językowych.

Kierunkowe efekty znajdują swe odzwierciedlenie w zapisach sylabusów. W niektórych przypadkach uwidacznia się pewien „minimalizm” i określenie tylko jednego efektu w danej kategorii, zazwyczaj dotyczącej kompetencji społecznych (przykładowo zob. sylabusy przedmiotów Technologiczny wymiar bezpieczeństwa, Militarne sfery wpływów na świecie).

Na studiach funkcjonują specjalności umożliwiające pogłębienie sprofilowania kierunkowego studentów. Na pierwszym stopniu studenci mają do wyboru dwie specjalności: Negocjacje międzynarodowe i Dyplomację współczesną. Na drugim stopniu SM oferta specjalności składa się z trzech propozycji: Regionalizm i samorząd, Bezpieczeństwo międzynarodowe, Międzynarodowe stosunki ekonomiczne.

Pojawia się jednak w tym miejscu pytanie dotyczące rzeczywistych możliwości wyboru przez studentów specjalności biorąc pod uwagę niewielką liczebność roczników i konieczność spełniania regulaminowych standardów wielkości grup?

Lektura programu i planu studiów potwierdza właściwe wyodrębnienie jednostek dydaktycznych w ramach planu studiów oraz zasadne określenie ich wymiaru godzinowego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie nauk o polityce i administracji do której kierunek jest przyporządkowany. Widoczne jest ich powiązanie z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną nauk o polityce i administracji do której jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i

kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się na poziomie kierunkowym drugiego stopnia uwzględnienie kompetencji językowych; na poziomie sylabusów przedmiotowych szersze uwzględnienie kompetencji społecznych.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Zespół Wizytujący PKA na podstawie udostępnionej dokumentacji potwierdził, iż treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki o polityce, zarówno w wymiarze ogólnym dyscypliny, jak i badań prowadzonych w skali ośrodka.

Studenci znają zakładane efekty uczenia się, potrafią rozróżnić efekty przedmiotowe opisane w sylabusach oraz kierunkowe opisane w programie studiów. Studenci podczas spotkania z ZO PKA zgłosili, że zdarzają się pojedyncze przypadki, w których efekty uczenia zawarte w sylabusach przedmiotu nie są odpowiednio realizowane podczas zajęć i w konsekwencji nie jest możliwe ich osiągnięcie. Zaistniałe tego typu sytuacje zgłaszane były do opiekuna roku, który przekazywał władzom Uczelni uwagi studentów w tym zakresie. W pozostałej większości przypadków efekty uczenia się, osiągane podczas realizacji przedmiotów są w opinii studentów zgodne z treściami programowymi. Studenci stwierdzili ponadto, że treści programowe są zgodne z nazwą przedmiotu oraz adekwatne dla kierunku.

W ocenianym kierunku można stwierdzić poprawne wyodrębnienie jednostek dydaktycznych w ramach planu studiów oraz określenie ich wymiaru godzinowego. Według programu dla studiów pierwszego stopnia SM realizowanych w IP UO w sześciu semestrach przewidziano 1890 godzin (w *Raporcie samooceny* podaje się liczbę 1830 godzin). Wymaganą do ukończenia kierunku liczbą ECTS jest 180 punktów (w tym 104 punkty ECTS podczas zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia). Widoczny jest proporcjonalny rozkład godzin w trakcie kolejnych semestrów. Dla semestru pierwszego dotyczy to 14,3% ogólnej liczby przewidzianych godzin, dla semestru drugiego – 16,7%, dla semestru trzeciego – 18,3%, podobnie dla semestru czwartego – 18,3%, dla semestru piątego – 15,9% i dla semestru szóstego – 11,9%. Bez względu na każdorazową liczbę godzin w semestrze w planie przewiduje się ogółem 30 ECTS dla tej jednostki roku akademickiego.

Analiza struktury rodzajów zajęć wskazuje na większą liczbę wykładów w pierwszym semestrze, zrozumiałą przy propedeutycznym charakterze tego semestru w procesie edukacji studenta. Późniejsze semestry przynoszą odwrócenie tych relacji i przewagę ćwiczeń i konwersatoriów, co związane jest z procesem nabywania przez studentów kompetencji do samodzielnej pracy.

Liczba egzaminów w poszczególnych semestrach jest różna, waha się od 1 do 4 i jest zgodna z zaleceniami regulaminu studiów. Podobnie rzecz ma się z zaliczeniami z oceną, przedział obejmuje od 4 do 7. Relacje te umożliwiają racjonalną pracę podczas rozliczania się z poszczególnych przedmiotów w sesji.

Według programu dla studiów drugiego stopnia SM w 4 semestrach przewidziano 855 godzin (w *Raporcie samooceny* podano 885 godzin). Wymaganą do ukończenia kierunku liczbą ECTS jest 120 punktów (w tym 70 punktów ECTS podczas zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia). Podobnie i w tym przypadku uwidacznia się proporcjonalny rozkład godzin. Dla semestru pierwszego dotyczy to 31,6% ogólnej liczby przewidzianych godzin, dla semestru drugiego 26,3%, podobnie dla semestru trzeciego 26,3% oraz dla semestru czwartego 15,8%. W przypadku ostatniego z semestrów obniżenie liczby godzin związane jest z finalizacją przygotowania pracy dyplomowej. Bez względu na każdorazową liczbę godzin w semestrze przewiduje się ogółem po 30 ECTS dla poszczególnych jednostek roku akademickiego.

W pierwszym semestrze zaplanowano jednakową liczbę godzin wykładu i ćwiczeń (po 135), brak jest konwersatoriów. Kolejne dwa semestry mają porównywalne struktury godzin, z akcentem na wykład i konwersatoria (po 90) i mniejszą rolę ćwiczeń (po 45). Ostatni z semestrów to przede wszystkim konwersatoria (120 godzin) przy niewielkiej liczbie wykładów (15 godzin) i braku ćwiczeń.

Liczba egzaminów w trzech semestrach jest taka sama – 4, ostatni z semestrów z kolei kończy się 1 egzaminem. W przypadku zaliczeń z ocenami, to każdy z semestrów kończy się liczbą zaliczeń na poziomie 4. Przedstawiony układ egzaminów i zaliczeń i ich wielkości umożliwiają racjonalną pracę podczas rozliczania się z poszczególnych przedmiotów w sesjach.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

W opinii studentów liczba punktów ECTS, przypisanych do przedmiotów, odpowiednio odzwierciedla nakład pracy. Liczba zajęć odbywających się z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego jest według studentów odpowiednia. Studenci nie zgłaszali zastrzeżeń co do ułożenia harmonogramu realizacji programu studiów, w ich opinii zarówno sekwencyjność przedmiotów jest odpowiednia jak i podział na formy prowadzenia zajęć (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria). Prowadzone formy zajęć umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Studenci mają możliwość wyboru przedmiotów w ramach dostępnych kursów ogólnouczelnianych. Każdy instytut na Uniwersytecie Opolskim przygotowuje dodatkową ofertę kursów, które trafiają do ogólnej puli przedmiotów do wyboru dla wszystkich studentów Uczelni. Oferowane w ramach kursów ogólnouczelnianych przedmioty pozwalają studentom na rozwinięcie własnych zainteresowań oraz nabycie wartościowych kompetencji przydatnych na rynku pracy. Studenci mają możliwość wyboru przedmiotów już od pierwszego semestru. Zapisy na kursy ogólnouczelniane odbywają się przy pomocy internetowego systemu USUSweb. O tym, czy dany kurs zostanie uruchomiony decyduje liczba zapisanych na niego studentów, minimalna liczba osób potrzebnych do uruchomienia przedmiotu to 15.

W *Raporcie samooceny* podano jako podstawowe metody dydaktyczne: wykład-prelekcję, samodzielną pracę studentów, poszukiwanie rozwiązania konkretnego problemu teoretycznego lub praktycznego, projekt badawczy, dyskusję, referat i prezentację multimedialną. Sylabusy nie

zawierają informacji o metodach kształcenia. Informacje o nich można odnaleźć w kartach przedmiotów. Analiza wybranych kart przedmiotów potwierdza różnorodne metody kształcenia stosowane w procesie dydaktycznym, zawierające się w zbiorach metod podających (tych jest najwięcej), problemowych, eksponujących i praktycznych. Metody są zorientowane na studentów motywując ich do aktywnego udziału w procesie kształcenia. Studenci podczas spotkania z Zespołem Wizytującym PKA wskazywali na dobry kontakt z wykładowcami, stwarzane możliwości weryfikacji wiedzy i pobudzanie przez wykładowców chęci do bycia kreatywnym. Ponadto ocenili pozytywnie stosowane metody kształcenia, które w ich opinii są one różnorodne, odpowiednio dostosowane do formy zajęć, a także umożliwiają osiągnięcie zakładanych w programie studiów efektów uczenia się. Jako innowacyjne metody kształcenia studenci wskazali negocjacje, gry zespołowe oraz symulacje. Za szczególnie przydatne studenci uznali metody kształcenia stosowane podczas translatoriów, dzięki którym w łatwy sposób przyswajają umiejętności posługiwania się językiem angielskim.

Studenci są przygotowywani oraz włączani do prowadzenia badań naukowych. Nabywanie kompetencji związanych z prowadzeniem działalności badawczej odbywa się podczas seminariów dyplomowych oraz przedmiotów takich jak „wprowadzenie do studiowania”, „wprowadzenie do badań naukowych”, „metodologia badań politologicznych”. Jako przykład zaangażowania w badania naukowe studenci wskazali projekt „Pradziad School Network”, w ramach którego mogli wyjechać do Ołomuńca, gdzie prowadzone były badania terenowe z ich udziałem.

Studenci z niepełnosprawnością mają możliwość pełnego uczestniczenia w procesie uczenia się. W razie jakichkolwiek problemów student z niepełnosprawnością może zwrócić się o pomoc do asystenta osoby niepełnosprawnej. Na wyraźną prośbę studenta pracownik Biura Osób Niepełnosprawnych lub Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych ustala z prowadzącym zajęcia zakres dostosowania metod kształcenia do potrzeb studenta. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia, w ramach których mogą m.in. ustalać terminy zaliczeń, odrabiać zajęcia w terminie ustalonym w porozumieniu z prowadzącym oraz korzystać z pomocy dydaktycznych.

Program studiów nie przewiduje wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, Uczelnia jednak zapewnia taką możliwość i udostępnia prowadzącym zajęcia odpowiednie narzędzia jak np. Platforma e-learningowa UO. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA przyznali, że niewielu nauczycieli akademickich korzysta z możliwości prowadzenia zajęć online.

Program studiów przewiduje obowiązkowe praktyki zawodowe na I st. studiów, w V. semestrze, w wymiarze 90h (4 punkty ECTS). Praktyki podlegają zaliczeniu bez oceny. Szczegóły dotyczące zasad i organizacji praktyki zawodowej dla kierunków prowadzonych przez Instytut Politologii określa Regulamin organizacji i przebiegu praktyk zawodowych dla studentów studiów licencjackich Instytutu Politologii Uniwersytetu Opolskiego oraz Instrukcja w sprawie organizacji i przebiegu praktyk zawodowych studentów Instytutu Politologii Uniwersytetu Opolskiego stosunki międzynarodowe. Nadzór nad realizacją praktyk studenckich sprawuje Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów Instytutu Politologii UO w porozumieniu z Zakładem Praktyk Centrum Edukacji Ustawicznej Uniwersytetu Opolskiego. Dla praktyk został opracowany sylabus określający efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. *Instrukcja* zaś określa cele praktyki, obowiązki studenta oraz zadania

placówki przyjmującej praktykanta. Efekty uczenia się określone dla praktyk zawodowych są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się dla SM. Uczelnia zapewnia studentom pomoc w znalezieniu miejsca praktyki oraz przewidziała procedury akceptacji miejsc znalezionych samodzielnie przez studentów. Studenci odbywają praktyki w miejscach o profilu zgodnym z nauczaniem kierunkiem studiów.

W opinii studentów wymiar godzinowy praktyk jest wystarczający, jednak wielu z nich realizuje ją znacznie dłużej. Umożliwia to między innymi Program stażowy dla studentów instytutu politologii UO, który realizowany jest przez działające na Uczelni Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów. W ramach programu studenci mogą realizować czteromiesięczne praktyki zawodowe w jednym z dostępnych w ofercie przedsiębiorstw. Pierwszeństwo do udziału w programie mają studenci z najlepszymi wynikami w nauce. Uczelnia w razie potrzeby zapewnia możliwość zaliczenia praktyki na podstawie odbytej już pracy zawodowej studenta, jednak żaden z obecnych na spotkaniu z ZO PKA studentów nie korzystał z takiej możliwości.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest spełnienie kryteriów formalnych zapisanych w *Regulaminie* oraz uszczegółowionych w *Instrukcji*. Dokumentację odbycia praktyki stanowią: prośba o zaliczenie praktyki studenckiej, opinia o przebiegu praktyki zawodowej wypełniana przez opiekuna praktyki po stronie instytucji przyjmującej, karta przebiegu praktyki oraz opinia praktykanta. Praktyki sporadycznie są hospitowane, częściej dokonywane jest telefoniczne sprawdzenie obecności praktykanta w pracy ze strony opiekuna praktyk na uczelni.

Dokumentacja praktyk jedynie w sposób częściowy umożliwia potwierdzenie weryfikacji efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk zawodowych. Opiekunom praktyk po stronie pracodawców pozostawiono dowolność w ocenie studenta i jego umiejętności („dowolny dobór kryteriów” w dokumencie *Opinia o przebiegu praktyki zawodowej*). W efekcie nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie czy student zdobył zakładane dla praktyk wiedzę, kompetencje i umiejętności. Brakuje odniesienia, chociażby w formie tabelarycznej, dla przewidzianych dla praktyk umiejętności. W związku z tym ocena efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie ma charakteru kompleksowego. Natomiast kwalifikacje oraz liczba opiekunów praktyk umożliwiają ich prawidłową realizację na kierunku SM. Również infrastruktura oraz wyposażenie miejsc odbywania praktyk umożliwia realizację jej celów.

W narzędziach służących do ewaluacji praktyk przez studentów nie przewidziano systematycznego i szczegółowego zbierania ocen nt. programu praktyk, osób nadzorujących przebieg praktyk z ramienia uczelni oraz opiekunów praktyk i efektów uczenia się na praktykach. Zawarto jedynie ogólne pytania dot. oceny stopnia realizacji celów szczegółowych praktyki oraz konstruktywnej oceny miejsca praktyki. Nie wskazano konieczności odniesienia się do ww. elementów. W trakcie spotkania z ZO PKA sygnalizowano, że były podejmowane próby uzyskania opinii studentów w kwestii organizacji praktyk od starostów, natomiast nie przyniosły one oczekiwanych rezultatów. Tym bardziej zasadne jest dodanie brakujących pytań do obowiązkowej opinii praktykanta po zakończeniu praktyk.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci zgłaszali liczne uwagi do obowiązującego na kierunku stosunki międzynarodowe planu zajęć. Studenci I stopnia - na długie przerwy pomiędzy zajęciami, natomiast studenci II stopnia informowali o dużej liczbie zajęć odbywających się w godzinach popołudniowych i wieczornych. Zgodnie z obowiązującymi na Uczelni zasadami zajęcia nie mogą odbywać się na Uczelni po godzinie 20 i ten warunek jest spełniany w obowiązujących na kierunku planach. Zauważa się jednak duże nagromadzenie zajęć w

godzinach popołudniowych i wieczornych, natomiast zdecydowanie mniejsze w godzinach porannych. Władze Instytutu Politologii są świadome tego problemu i od przyszłego roku akademickiego planują wprowadzić plan zajęć w formie blokowej, który ma za zadanie poprawić higienę procesu uczenia się. O zmianach obowiązujących w planie zajęć studenci są informowani z odpowiednim wyprzedzeniem przez prowadzącego zajęcia oraz komunikatu na platformie USOSweb. Studenci nie zgłaszali uwag do harmonogramu sesji egzaminacyjnej. W ich opinii długość trwania sesji jest odpowiednia, a ilość egzaminów odpowiednio rozłożona w czasie, aby nie powodować ich zbytnej kumulacji w krótkim czasie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, do której jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się.

W zakresie realizowanych praktyk jako mocne strony można wymienić: zapewnianie miejsc praktyk dla studentów i wsparcie oferowane przez Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów opracowanie spójnego systemu realizacji praktyk przez studentów SM; zgodność zakładanych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych z kierunkowymi efektami uczenia się; odpowiednie kwalifikacje i liczba opiekunów praktyk oraz realizacja praktyk w miejscach o profilu zgodnym z kierunkiem studiów.

Słabe strony natomiast rozpoznaje się jako: brak możliwości jednoznacznej weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się na praktyce zawodowej. W dokumentach oceniających praktykę brakuje jednoznacznego odniesienia do efektów uczenia się określonych w sylabusie praktyk, jak również systematycznej oceny przez studentów: osób sprawujących nadzór nad praktykami ze strony uczelni oraz ze strony pracodawców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Rekomendacje

- Rekomenduje się zbieranie od opiekunów praktyk po stronie pracodawcy informacji nt. stopnia osiągnięcia zakładanych dla praktyk efektów uczenia się przez praktykantów tj. bezpośredniego odniesienia do umiejętności, wiedzy i kompetencji, które powinien zdobyć student zgodnie z sylabusem przedmiotu. Można to zrobić np. w formie tabelarycznej, która nie powinna przysporzyć dodatkowej pracy pracodawcom

- Rekomenduje się zbieranie od studentów opinii nt. opiekunów praktyk np. przez dodanie takich pytań do obowiązującego już dokumentu Opinia o przebiegu praktyki zawodowej oraz analizowanie zebranych informacji w celu podnoszenia jakości i realizacji programu praktyk

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

W Jednostce stosowane są formalnie przyjęte zasady przyjęcia kandydatów na studia. (*Uchwała nr 186/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r.*). Kandydaci korzystają z elektronicznej rejestracji w systemie IRK. Informacje o zasadach rekrutacji na kierunek SM są dostępne na stronie internetowej (<https://rekrutacja.uni.opole.pl/pl/offer/R2019-2020/field/SM/>). Zawierają one podstawowe informacje o kierunku prezentowane w trzech kręgach tematycznych na stronie internetowej (charakterystyki założeń kierunku, działalności studenckiej i perspektyw po studiach) oraz kryteria rekrutacyjne, zarówno dla studiów pierwszego stopnia (konkurs świadectw), jak i drugiego (konkurs dyplomów). Konstrukcja strony oferuje możliwość zadawania pytań on-line dotyczących rekrutacji.

Warunki i tryb rekrutacji na studia I i II stopnia są według studentów sprawiedliwe i przejrzyste. Studenci nie wskazali problemów z uzyskaniem informacji na temat przebiegu procesu rekrutacji oraz wszelkich wymagań związanych z przyjęciem na studia. Studenci mają możliwość uznania efektów uczenia się zdobytych na innej uczelni w kraju lub za granicą RP. Szczególnie istotne w tym zakresie z perspektywy studentów stosunków międzynarodowych są zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się w uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+. Dzięki obowiązującym procedurom oraz porozumieniom z uczelniami zagranicznymi liczna grupa studentów uczestnicząca w wymianach międzynarodowych może liczyć na odpowiednie wsparcie ze strony Uczelni w zakresie uznawania efektów uczenia się. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA podkreślili, że obowiązujące zasady i procedury przy uznawaniu efektów uczenia się są przejrzyste oraz sprawiedliwe.

Zasady progresji studentów, warunków zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów (w tym dyplomowania), uznawania efektów i okresów uczenia szczegółowo określa regulamin studiów (*Uchwała nr 186/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r.*) oraz szereg dokumentów szczegółowych precyzujących zasady postępowania, takich jak *Procedura weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych* (SDJK-O-U5), *Procedurą odbywania i dokumentowania praktyk studenckich* (SDJK-O-U11), *Procedura hospitacji zajęć* (SDJK-O-U12), *Procedura dyplomowania* (SDJK-O-U10).

Według *Regulaminu studiów* zasady uzyskania zaliczenia zajęć w danym semestrze powinny być przedstawione na pierwszym spotkaniu ze studentami przez nauczyciela akademickiego prowadzącego dane zajęcia. Warunki uzyskania zaliczeń są umieszczone w kartach przedmiotów zamieszczonych w elektronicznym systemie USOS-web. W *Regulaminie studiów* wskazuje się także m.in. na konieczność zaliczenia wszystkich zajęć obowiązkowych określonych, harmonogramem studiów i uzyskaniu minimalnej liczby 30 punktów ECTS semestralnie w celu

uzyskania zaliczenia semestru przez studenta. Przy egzaminach i zaliczeniach stosuje się sześciostopniową skalę ocen. Z kolei warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wszystkich wymagań wynikających z programu i harmonogramu studiów i uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej.

Zasady weryfikacji efektów uczenia się na poziomie poszczególnych przedmiotów zawarte w informacjach dotyczących ich konstrukcji i sposobie użycia znajdują się w kartach przedmiotów i są sformułowane transparentnie, precyzyjnie komunikując o stosowanych kryteriach. Sylabusy, poza wymienieniem formy zaliczenia końcowego, nie zawierają szczegółowych informacji o metodach weryfikacji efektów uczenia się.

Natomiast wśród stosowanych na Uczelni metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się wymienić można egzamin lub zaliczenie w formie ustnej, pisemnej lub testowej, a także kolokwium, przygotowanie referatu, przygotowanie projektu, rozwiązywanie zadań problemowych, prezentacje multimedialne, aktywność w dyskusji, egzamin dyplomowy. Prowadzący zajęcia informuje o sposobach weryfikacji na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu, informacje na ten temat znajdują się także w dostępnych dla studentów sylabusach. Uczelnia daje możliwość zaliczenia przedmiotu w poprawkowym terminie oraz uzyskania zgody na egzamin komisyjny. Studenci podczas spotkania z ZO PKA nie zgłaszali uwag związanych ze stosowanymi na kierunku stosunki międzynarodowe sposobami weryfikacji efektów uczenia się, potwierdzili także, że mają wgląd do ocenionych prac oraz otrzymują informację zwrotną od prowadzących zajęcia. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się są, w opinii studentów, dostosowane do form zajęć oraz umożliwiają sprawiedliwą ocenę osiągniętych efektów. Na prośbę osoby z niepełnosprawnością istnieje możliwość dopasowania metod weryfikacji do indywidualnych potrzeb studenta. Prośby takie zgłaszane są do Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych, który następnie przekazuje informacje prowadzącym zajęcia. Istnieje m.in. możliwość wydłużenia czasu pisania pracy zaliczeniowej lub skorzystania z dostępnych na Uczelni pomocy dydaktycznych.

O obowiązujących zasadach w ramach dyplomowania dla studentów I stopnia studenci dowiadują się już na początku studiów w ramach dni adaptacyjnych. Obowiązująca procedura dla I stopnia studiów jest przez samych studentów określana jako innowacyjna i wskazywana jako jeden z ważniejszych pozytywnych aspektów na kierunku. Studenci piszą pracę dyplomową w wieloosobowych grupach, w której każdy jest odpowiedzialny za jej daną część w postaci artykułów. W ramach pracy całej grupy powstaje jednotematyczna monografia. Opiekun takiej grupy jest jednocześnie promotorem pracy dyplomowej. Przed wyborem tematu studenci zapisują się do danego opiekuna dzieląc się na grupy. Następnie razem z opiekunem wspólnie całą grupą omawiają i wybierają temat monografii. Zdarza się, że promotor z góry narzuca temat pracy, studenci jednak w dalszym ciągu mają możliwość wyboru grupy. Obrona polega na zaprezentowaniu przed komisją pojedynczej pracy każdego studenta, a następnie grupowo odpowiadają na pytania komisji. W przypadku studiów II stopnia studenci realizują prace dyplomowe indywidualnie.

Zespół Oceniający PKA potwierdził, że osiągane efekty uczenia się są uwidaczniane w postaci prac etapowych, egzaminów czy innej dokumentacji odzwierciedlającej pracę studentów. Warto podkreślić, że nawet w przypadku egzaminów ustnych, egzaminujący dokumentują zadawane pytania. Prace dyplomowe są wymagane na studiach I oraz II stopnia. W przypadku studiów II stopnia są to typowe prace magisterskie, powstające jako wyraz świadomości badawczej

dypłomantów. Inaczej jest to rozwiązane na studiach I stopnia – seminarium dyplomowe staje się tematem przewodnim całej grupy prac (np. *Międzynarodowa przestępczość zorganizowana – zwalczanie, zapobieganie oraz studium przypadków* czy *Nowe media w stosunkach międzynarodowych – zinstytucjonalizowane formy komunikacji*). W ramach seminarium każda praca licencjacka stanowi wyodrębnioną część, stając się rozdziałem w powstającej większej pracy dotyczącej zagadnienia badanego w ramach seminarium. Takie rozwiązanie ma swoje plusy, gdyż nie stawia na studiach I stopnia nadmiernych wymagań, przekraczających przygotowanie do prowadzenia badań naukowych.

Problemem dostrzeżonym przez ZO PKA jest to, że przy takim rozwiązaniu w poszczególnych pracach-rozdziałach brakuje części wyjaśniającej zastosowane metody badawcze i sposób analizy przyjęty przez studenta. W poszczególnych częściach nawet pojawiają się podrozdziały zatytułowane „Przedstawienie problemu badawczego”, ale nie stają się one punktem wyjścia do zaprezentowania stosowanej metody badawczej.

Nadzór nad programem obowiązkowych na studiach I stopnia praktyk zawodowych sprawuje Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów Instytutu Politologii (CZAS IP), we współpracy z Zakładem Praktyk Centrum Edukacji Ustawicznej Uniwersytetu Opolskiego. Nota bene – sylabus praktyk zawodowych powinien jasno określić, jakie dokumenty są wymagane dla udokumentowania przebiegu praktyki oraz osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Informacja „Dokumentacja związana z przebiegiem praktyki zawodowej – regulaminy i instrukcje, przygotowane przez CZAS IP” jest zbyt ogólna.

Prace dyplomowe oraz prace etapowe, z którymi zapoznał się ZO PKA, pozwalają na stwierdzenie, że w większości ich tematyka, metodyka oraz sposób oceny pozwalają na potwierdzenie osiągania zakładanych efektów uczenia się właściwych dla studiów I bądź II stopnia. Mieszczą się one w obrębie dyscyplin, do których prowadzony kierunek studiów został przyporządkowany. Jednocześnie należy stwierdzić, że recenzje prac dyplomowych są momentami zbyt powierzchowne, a wyraźnie pojawiające się mankamenty prac są pomijane w dołączanych recenzjach promotora i recenzenta (szerzej – w załączniku).

Studenci uczestniczą w życiu naukowym wizytowanej Jednostki, współpracując przy organizowaniu konferencji naukowych. Natomiast ZO PKA nie znalazł wyraźnego potwierdzenia, że efekty prowadzonych przez studentów badań, zwłaszcza na studiach II stopnia, znajdują swoje zwieńczenie w autorstwie bądź współautorstwie opublikowanych artykułów czy rozdziałów książek.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Dokumentowanie osiągania efektów uczenia się (kierunkowych i przedmiotowych) w większości nie budzi zastrzeżeń. Problemem jest jednak ocena prac dyplomowych. W przypadku studiów ogólnoakademickich praca dyplomowa staje się zwieńczeniem budowanych kompetencji badawczych oraz ostatecznym potwierdzeniem osiągnięcia zakładanych efektów kierunkowych. Wskazane w załączniku nazbyt pobieżne oceny promotorów i recenzentów (w tym dotyczące tak oczywistej kwestii, jako redakcji i organizacji

pracy jako całości) nie dają podstawy do nabrania przekonania, że prace są oceniane w pełni rzetelnie i oceny te oddają rzeczywisty stopień osiągnięcia efektów uczenia się.

Rekomendacje

Należy poprawić jakość recenzji prac dyplomowych oraz wprowadzić skuteczny ich monitoring w ramach działań WSZJK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra akademicka Instytutu Politologii UO posiada udokumentowany dorobek i osiągnięcia w zakresie dyscyplin, do których został przyporządkowany prowadzony kierunek studiów stosunki międzynarodowe. Przetworzona przez Zespołu Oceniającego PKA dokumentacja, a także przeprowadzone rozmowy z kadrą dydaktyczną oraz Dyrekcją Instytutu wyraźnie pokazują, że pracownicy Instytutu prowadzą aktualnie badania w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, oraz mogą wykazać się publikacjami z zakresu subdyscypliny stosunków międzynarodowych. Powstające prace są publikowane w języku polskim, a także w językach obcych.

Struktura kwalifikacji kadry (posiadane stopnie oraz tytuły naukowe) w pełni odpowiadają programowi studiów o profilu ogólnoakademickim, pozwalając na przekazywanie studentom nie tylko wiedzy aktualnej, ale także na bieżąco tworzonej przez osoby prowadzące zajęcia. Przydział zajęć nie budzi zastrzeżeń – prowadzone są one zgodnie z tematyką badań poszczególnych nauczycieli akademickich. W ramach działań realizowanych przez Uniwersytet Opolski, pracownicy mają możliwość stałego podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Instytut Politologii realizuje projekt *Laboratorium Dydaktyki*, który wspiera pracowników w rozwoju dydaktycznym pracowników. Przykładem tego jest stosowanie metody „Design Thinking”, z którą pracownicy mieli okazję się zapoznać w ramach organizowanych szkoleń i warsztatów. Spotkanie ZO PKA z kadrą dydaktyczną potwierdziło, że pracownicy znają te możliwości podnoszenia kompetencji dydaktycznych i z nich korzystają.

Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich jest zgodne z obowiązującymi przepisami rozporządzenia o prowadzeniu studiów (Dz.U. 2018, poz. 1861). Żadna z osób nie ma nadmiernego przydziału obowiązków dydaktycznych. Obciążenia poszczególnych osób są zoptymalizowane tak, by zapewnić wystarczającą swobodę niezbędną do prowadzenia działalności badawczej.

Na kierunku studiów stosunki międzynarodowe nie są wykorzystywane metody nauczania na odległość. Prowadzący są dobrze przygotowani do wykorzystywania nowoczesnych technologii do komunikowania się ze studentami, w tym do przekazywania niezbędnych materiałów dydaktycznych. Warty podkreślenia jest fakt, że w czasie spotkania ZO PKA

przedstawicielami pracodawców wyrażali się bardzo pozytywnie o kwalifikacjach i przygotowaniu do prowadzenia zajęć kadry badawczo-dydaktycznej Instytutu Politologii, zatrudnionej w ramach kierunku stosunki międzynarodowe.

Spotkanie z kadrami oraz z Dyrekcją Instytutu, struktura obciążeń godzinowych oraz zgodność prowadzonych zajęć z zainteresowaniami badawczymi poszczególnych osób dowodzą, że stosowane kryteria doboru kadry są transparentne oraz właściwie dobrane, mając na uwadze wymagania w nauczaniu stosunków międzynarodowych. Jak wskazano powyżej – przedstawione informacje o aktualnym dorobku publikacyjnym osób prowadzących zajęcia wyraźnie wskazują, że dorobek ten w dyscyplinie nauk o polityce i administracji jest stale i systematycznie pomnażany. Co równie istotne, w znacznej mierze zawiera się on w subdyscyplinie stosunków międzynarodowych.

Pracownicy Instytutu Politologii podlegają systematycznej ocenie tak przez studentów (ankiety wypełniane przez studentów po każdym semestrze nauki), jak i przez swoich przełożonych. Wizytowana jednostka systematycznie stosuje hospitację zajęć jako formę monitorowania jakości działalności dydaktycznej. Oprócz tego pracownicy przechodzą procedurę oceny okresowej, uwzględniającej postępy naukowe, zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wynik ankiet i hospitacji są podstawą ewentualnych działań korygujących prowadzonych przez Dyrekcję Instytutu Politologii. Należy przy tym zauważyć, że wysoka jakość działalności dydaktycznej została dostrzeżona i doceniona na forum całej uczelni, czego dowodem są nagrody *Quality* wręczone przez Rektora Uniwersytetu Opolskiego. Podczas spotkania z ZO PKA studenci potwierdzili przydatność ankiet oraz zauważyli, że Uczelnia odpowiednio reaguje na zgłaszane poprzez ankietę uwagi. Studenci nie mają jednak wglądu do wyników ankietyzacji w jakiejkolwiek formie. Studenci dokonują oceny wypełniając Ankietę oceny nauczyciela akademickiego, która jest udostępniana w formie papierowej. Kwestionariusz zawiera 12 stwierdzeń, które odnoszą się do sposobu przygotowania do zajęć, stosowanych metod nauczania, dostępności prowadzącego poza godzinami zajęć, sposobu prowadzenia zajęć, podejścia do studenta, powiązania aspektów teoretycznych z praktyką, obiektywizmu prowadzącego. Studenci udzielają odpowiedzi zaznaczając jedną z 5 odpowiedzi, które określają na ile ich zdaniem spełnione zostało dane stwierdzenie (w bardzo małym stopniu, w małym stopniu, średnio, w dużym stopniu, w bardzo dużym stopniu). Ankieta zawiera także pytanie otwarte, w których studenci mogą wypowiedzieć się także na temat innych aspektów związanych z ocenianymi zajęciami oraz wykładowcą, a także zgłosić swoje propozycje bądź uwagi. Zarówno sposób skonstruowania ankiety, jak i sformułowane stwierdzenia, które odnoszą się do poszczególnych aspektów prowadzenia zajęć, studenci oceniają pozytywnie. Ankieta pozwala w sposób kompleksowy dokonać oceny zajęć dydaktycznych oraz daje możliwość wskazania dodatkowych wniosków bądź uwag w ramach pytania otwartego. Raport z przeprowadzonej ankietyzacji zawiera dane w formie syntetycznej odpowiednio dla każdego prowadzącego przedmiot, nie jest on jednak dostępny dla studentów. Zaleca się w szerszym stopniu informowanie studentów, o wynikach ankietyzacji i wnioskach płynących z jej przeprowadzania, w formie spotkań ze studentami lub publikowania raportów w skondensowanej formie na stronie internetowej.

Realizowana w wizytowanej Jednostce polityka kadrowa wspiera stabilizację zawodową oraz indywidualny rozwój. Jednostka finansuje między innymi wyjazdy konferencyjne, wspiera przygotowanie publikacji oraz stosuje roczne urlopy naukowe jako dodatkowe narzędzie

wspomagające rozwój osobisty. Rozmowy i spotkania ZO PKA potwierdziły, że wprawdzie nie istnieje procedura rozwiązywania sytuacji konfliktowych, ale jeśli takie się pojawiają, to są skutecznie rozwiązywane przy współudziale Dyrekcji Instytutu Politologii. Kadra akademicka podkreśla, że panuje atmosfera współpracy i zrozumienia, która sama w sobie staje się najlepszym zabezpieczeniem przed konfliktami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Kadra Instytutu Politologii prowadząca zajęcia na kierunku studiów stosunki międzynarodowe jest prawidłowo dobrana. Prowadzi badania w dyscyplinie nauk o polityce i administracji, ze szczególnym uwzględnieniem subdyscypliny stosunki międzynarodowe. Legitymuje się aktualnymi osiągnięciami publikacyjnymi, będącymi rezultatem prowadzonych badań naukowych. Dobór zajęć jest zgodny z realizowanymi badaniami, co ułatwia przekazywanie najbardziej aktualnej wiedzy z zakresu stosunków międzynarodowych.

Jednostka zapewnia właściwe warunki rozwoju zawodowego, w tym z uwzględnieniem rozwoju kompetencji dydaktycznych. Kadra podlega ocenie okresowej (zgodnie z przepisami ustawowymi), dodatkowo – hospitacje oraz ankiety studenckie (przeprowadzane na zakończenie każdego semestru) pozwalają na bieżące monitorowanie jakości pracy dydaktycznej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Rekomendacje

Jednostka prowadzi działania wspierające z zakresu nowoczesnych, aktywizujących metod dydaktycznych (np. Design Thinking). Doceniając skuteczność tych metod warto je jeszcze bardziej spopularyzować i upowszechnić wśród kadry badawczo-dydaktycznej.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na kierunku stosunki międzynarodowe prowadzone niemal w całości (za wyjątkiem lektoratów) prowadzone są w budynku będącym siedzibą Instytutu – Collegium Civitas. Budynek jest nowy, dostosowany do współczesnych wymagań dydaktycznych oraz badawczych w dziedzinie nauk społecznych. Sale są przestronne, dobrze wyposażone, pozwalają na wygodne i aktywne uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych. Jedynym mankamentem jest brak stałych projektorów multimedialnych we wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych. Stosowane są wprawdzie projektory przenośne, ale jakość obrazu wtedy pozostawia sporo do życzenia, na co zwracali uwagę studenci podczas spotkania z ZO PKA.

Jednostka posiada bardzo dobrze wyposażoną salę komputerową, z jednostkami wyposażonymi w niezbędne w badaniach społecznych oprogramowanie (m.in. SPSS). Korzystając z sieci Platon (w ramach konsorcjum Pionier) Uniwersytet Opolski oraz wizytowana jednostka mają dostęp łączy internetowego.. Pracownia komputerowa jest wykorzystywana nie tylko w czasie zajęć, ale może być użyta przez studentów i pracowników do prowadzenia badań naukowych przy wykorzystaniu nowoczesnych technik obliczeniowych.

Oprogramowanie jest aktualne a wykorzystywany sprzęt (w tym komputery) są sprawne Instytut Politologii może się pochwalić infrastrukturą technologiczną stojącą na wyższym poziomie niż w wielu innych ośrodkach akademickich w Polsce. Liczba komputerów, wielkość sali komputerowej nie budzi najmniejszych zastrzeżeń. Pozwalają na prowadzenie zajęć przy zapewnieniu każdemu studentowi indywidualnego dostępu do stanowiska komputerowego.

Międzyinstytutowa Biblioteka Politologii, Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Opolskiego jest zlokalizowana na parterze Collegium Civitas i służy także studentom kierunku stosunki międzynarodowe. Układ pomieszczeń jest dostosowany do potrzeb wszystkich użytkowników (w tym i tych z niepełnosprawnościami). Dostępne stanowiska komputerowe pozwalają na łatwe skorzystanie z katalogu bibliotecznego lub prowadzenie poszukiwań w Internecie. Komputery są nowoczesne, szybkie i sprawne.

Biblioteka zapewnia dostęp do literatury wskazywanej w sylabusach zajęć. Wyrywkowa kontrola potwierdziła, że studenci mają dostęp nie tylko do literatury obowiązkowej, ale także dodatkowej. Oprócz tradycyjnej wersji papierowej, biblioteka za pośrednictwem Biblioteki Głównej UO zapewnia dostęp do baz danych, dzięki czemu studenci i kadra mają możliwość korzystania z najnowszych publikacji z zakresu stosunków międzynarodowych, zwłaszcza w języku angielskim. Ponieważ Bibliotece Głównej UO przysługuje egzemplarz obowiązkowy, studenci mają możliwość skorzystania z różnorodnej literatury z zakresu stosunków międzynarodowych oraz dyscyplin pokrewnych (m.in. prawo międzynarodowe, międzynarodowa ochrona przyrody etc.).

Pomieszczenia Instytutu Politologii są dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby z niepełnosprawnością ruchową mają zapewniony dostęp do budynku z pominięciem schodów, a sprawnie działająca winda umożliwia swobodne dotarcie do każdego z pomieszczeń dydaktycznych Instytutu czy pokoiów kadry dydaktycznej w razie potrzebnej konsultacji. Podobnie sekretariat Instytutu jest pozbawiony barier komunikacyjnych. Pozytywnym rozwiązaniem jest zapewnienie dobrze wyposażonego pomieszczenia na potrzeby działających kół naukowych. Natomiast pracownicy mają dostęp do pomieszczeń socjalnych.

Zasoby biblioteki pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się: kierunkowych i przedmiotowych. Wizyta w Międzyinstytutowej Bibliotece potwierdziła, że wielkość zasobów oraz liczba posiadanych egzemplarzy pozwala wszystkim studentom na łatwy dostęp do obowiązkowej i zalecanej literatury.

Pracownicy biblioteki na bieżąco reagują na potrzeby studentów i stale powiększają dostępne zasoby. Studenci mają możliwość elektronicznej rezerwacji wybranych pozycji. Biblioteka znajdująca się w budynku Wydziału otwarta jest w godzinach odpowiadających potrzebom studentów

W wizytowanej Jednostce odbywa się regularnie ocena warunków prowadzenia zajęć, uwzględniająca infrastrukturę i wyposażenie biblioteki, w której biorą przedstawiciele studentów – starostowie poszczególnych kierunków studiów. Dodatkowo prowadzący mają możliwość

zgłaszania zapotrzebowania na niezbędne pomoce czy pozycje w bibliotece. Studenci przekazują opinie oraz sugestie związane ze stanem infrastruktury na Uczelni bezpośrednio podczas spotkania pracowników Uczelni z Radą Starostów lub wyrażając opinię w pytaniu otwartym w ramach przeprowadzanej ankietyzacji. W wyniku odbytych konsultacji oraz w oparciu o sugestie studentów wymieniona została winda. Studenci swoje uwagi związane z infrastrukturą zgłaszają swoim koleżankom i kolegom z Samorządu Studenckiego, którzy następnie przekazują zebrane opinie władzom Wydziału m.in. podczas posiedzenia Rady Wydziału.

Rozmowy w kadrę dydaktyczną oraz Dyrekcją wskazały, że przyjęte rozwiązanie działa sprawnie. Jedynym problemem pozostaje (wskazany powyżej) brak stacjonarnych projektorów multimedialnych we wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych.

Warto dodać, że w Collegium Civitas znajduje się profesjonalnie wyposażone studio telewizyjne wykorzystywane przez studentów zainteresowanych dziennikarstwem. Wyposażone jest one w nowoczesny sprzęt do produkcji i emisji programów, między innymi w kamerę HD z osprzętem, oświetlenie, komputerowe stanowisko do montażu wideo i audio z takimi aplikacjami, jak pakiet Adobe Audition i Adobe Production. Dodatkowo, w Studenckim Centrum Kultury znajduje się pracownia radiowa, w której prowadzi swoją działalność studencka rozgłośnia radiowa „Radio Sygnały”, w której aktywni są także studenci kierunku stosunki międzynarodowe.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium jest spełnione.

Uzasadnienie

Wizytowana Jednostka zapewnia właściwą infrastrukturę oraz zasoby biblioteczne, pozwalające na osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Dostęp do infrastruktury technologicznej, zapewniającej szybkie łącze internetowe jest na bardzo wysokim poziomie. Jednostka prowadzi regularną ocenę wyposażenia i infrastruktury wykorzystywanej w procesie dydaktycznym i, co równie istotne, w procedurze tej uczestniczą również przedstawiciele studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

W jednostce wprowadzono proste i jasne zasady uzupełniania księgozbioru o pozycje wymagane w czasie prowadzenia zajęć. W bibliotece znajdują się odpowiednie formularze (dostępne również on-line) do wypełnienia przez nauczycieli akademickich, które po potwierdzeniu przez Dyrekcję Instytutu są kierowane do centralnego biura zakupów bibliotecznych zlokalizowanego w Bibliotece Głównej UO.

Rekomendacje

Jednostka powinna zadbać o to, by w każdej sali znalazł się zainstalowany na stałe projektor multimedialny.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie:

1. Konstruowania programu studiów;
2. Realizacji programu studiów;
3. Doskonalenia programu studiów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przyjmuje zróżnicowane formy: realizacja obowiązkowych praktyk studenckich, realizacja staży, dydaktyka, popularyzowanie wiedzy, realizacja wspólnych projektów i ma zarówno charakter sformalizowany jak i nieformalny, oparty o osobiste kontakty.

W Instytucie Politologii działa Rada Ekspertów, w której skład wchodzi przedstawiciele pracodawców: administracji i instytucji publicznych (Zarząd Województwa Opolskiego, Wicewojewoda Opolski, prezydent Opola), biznesu (CEO ExelMedia, Dyrektor Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki, Właściciel Illustro. Szkolenia, doradztwo), mediów i instytucji pozarządowych (Dyrektor Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej, Członek Zarządu Fundacji Humandoc, Redaktor Naczelny Nowej Trybuny Opolskiej).

Rodzaj pracodawców, z którymi współpracuje Jednostka odpowiada dyscyplinie, koncepcji i celom kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe.

Z Radą Ekspertów nie są prowadzone cykliczne spotkania, ale współpraca ma charakter stały, Rada opiniuje w razie potrzeby program studiów. Konsultacje w formie elektronicznej prowadzone są około dwa razy w roku lub w zależności od potrzeb. W 2019 roku z Radą Ekspertów Instytut Politologii konsultował poniższe zagadnienia dotyczące kierunku SM:

1. Obowiązkowe praktyki studenckie wpisane w program studiów;
2. Potencjalne kierunki rozwoju dydaktycznego – nowe moduły, opcje lub kierunki studiów;
3. Zaangażowanie pracowników instytucji w prowadzenie zajęć dydaktycznych w Instytucie Politologii.

Odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby rynku pracy było wprowadzenie przedmiotu *translatorium*, specjalizacji *negocjacje międzynarodowe* na I st. studiów oraz przedmiotu *wprowadzenie do studiowania*. W efekcie konsultacji Jednostka rozważa rezygnację z obowiązkowych praktyk studenckich od roku akademickiego 2019/2020. Stanowiska tego nie potwierdzili pracodawcy oraz studenci obecni podczas spotkań z ZO PKA, wskazując na dużą wartość praktyk zawodowych dla jakości kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zaangażowani są w proces dydaktyczny, prowadzą swoje ćwiczenia i konwersatoria. W spotkaniu z ZO PKA uczestniczyło czterech przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (Dom współpracy polsko-niemieckiej, RODM, ExelMedia, prezydent Opola). Obecni na spotkaniu przedstawiciele pracodawców zaangażowani byli w przyjmowanie studentów SM na praktyki, staże, opiniowanie programu studiów oraz zatrudniali absolwentów SM. Interesariusze zewnętrzni wyrazili gotowość jeszcze ściślejszej współpracy z ocenianym kierunkiem w zakresie dostosowania treści

kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wskazywali, że absolwentom SM brakuje umiejętności językowych, w tym szczególnie poszukiwanego na lokalnym rynku pracy języka niemieckiego, a także umiejętności myślenia projektowego, kontaktu z klientem, pisania wniosków, umiejętności praktycznych w zakresie kompetencji miękkich. Interesariusze zewnętrzni podkreślali, że są zadowoleni ze studentów i absolwentów SM, są to pracownicy, którzy cechują się dużą elastycznością, otwartością na dostosowanie się do rynku pracy. Powinni jednak podnieść swoją znajomość języków obcych. Pracodawcy obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili chęć zwiększenia swojej roli doradczej w tworzeniu programów studiów już na początku procesu, a nie jedynie w opiniowaniu gotowych projektów. Zaproponowali także, aby w tym celu stworzyć zespół trójstronny, w którego skład oprócz pracodawców i przedstawicieli uczelni wejdą także studenci. Jest to potencjał, który oceniania Jednostka powinna wykorzystać w dalszych pracach nad podnoszeniem jakości kształcenia na kierunku SM.

Ważnym elementem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są praktyki zawodowe. Podczas spotkania z ZO PKA pracownicy odpowiedzialni za organizację praktyk sygnalizowali, że są plany rezygnacji z praktyk obowiązkowych w programie studiów. W przypadku profilu ogólnoakademickiego prowadzenie praktyk przez uczelnię nie jest wymagane, jednakże takie plany należy ocenić negatywnie pod względem zapewnienia studentom wysokiej jakości kształcenia oraz kontaktu z rynkiem pracy zwłaszcza w kontekście dobrej współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz silnego systemu wsparcia w realizacji praktyk oferowanego przez CZAS. Stanowisko to wyrazili pracodawcy obecni na spotkaniu z ZO PKA. Zwrócili oni uwagę, że na kierunku SM powinno się kontynuować praktyki zawodowe, a nawet zwiększyć ich wymiar. Fakultatywne staże oferowane studentom kierunku, ze względu na ich dobrowolny charakter, nie mogą stanowić gwarancji realizacji przez wszystkich studentów zakładanych efektów uczenia się. Mogą one stanowić jedynie dodatkowy element wsparcia studentów we wchodzeniu na rynek pracy.

Przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się w systemie ciągłym w ramach zespołu CZAS odpowiedzialnego za te kontakty. Dodatkowo członkowie Rady Ekspertów sprawują funkcje doradcze dla Zespołu Jakości Kształcenia dzieląc się wiedzą nt. zapotrzebowania rynku pracy na kompetencje.

Losy absolwentów monitorowane są na UO w ramach programu ela.nauka.gov.pl, a wyniki badania dla kierunku SM są omawiane na spotkaniu Zespołu Jakości Kształcenia w pierwszym kwartale każdego roku. W ramach monitoringu zgodności koncepcji kształcenia na kierunku SM z potrzebami rynku pracy Centrum Aktywizacji Zawodowej Absolwentów zrealizowało projekt badawczy „Absolwent IP 2.0”. Dotyczył on losów absolwentów oraz oceny kompetencji zdobytych podczas studiów w kontekście znajdowania pracy. Wyniki zostały omówione na spotkaniu Zespołu Jakości Kształcenia.

Na kierunku realizowane są były także publikacje z udziałem studentów. Przykładem jest publikacja *Bezpieczeństwo energetyczne w Europie*, praca zbiorowa pod redakcją Rafała Riedla. W pracy zebrano artykuły 19 studentów trzeciego roku, biorących udział w zajęciach *Jean Monet Module Energy security in Europe* w latach 2014-2017. Prace dotyczyły najważniejszych kwestii związanych z bezpieczeństwem energetycznym Europy i Polski i miały charakter ekspercki. Efekty prac studentów zostały przekazane Komisji Europejskiej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Jednostka prowadzi stałą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Interesariusze zewnętrzni są angażowani w przegląd i kształt programu studiów, prowadzą zajęcia na kierunku oraz są pytani o swoje zapotrzebowanie, co ma przełożenie na kształt i treści kształcenia. Jednostka posiada silne kontakty z otoczeniem zewnętrznym, pracodawcy są otwarci i chętnie nastawieni do jeszcze ściślejszej współpracy na rzecz zapewnienia jakości kształcenia. Jednostka powinna ten potencjał wykorzystać.

Mocne strony:

- Funkcjonowanie Rady Ekspertów IP i cykliczne konsultacje z pracodawcami;
- Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter stały i zróżnicowany (organizacja praktyk, popularyzacja wiedzy, realizacja wspólnych projektów, dydaktyka);
- Widoczne przełożenie współpracy z otoczeniem na modyfikację programu studiów;
- Prężnie działające Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów IP odpowiedzialne za kontakty z otoczeniem zewnętrznym;
- Realizacja projektów umożliwiających studentom realizację dodatkowych, płatnych staży zawodowych;
- Otwartość i gotowość do współpracy ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego;
- Zaangażowanie przedstawicieli otoczenia w dydaktykę.

Słabe strony:

- Planowana rezygnacja z obowiązkowych praktyk zawodowych w programie studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

Rekomendacje

- Pełniejsze wykorzystanie potencjału współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez zaangażowanie ich już na etapie tworzenia programu studiów, a nie jedynie jego opiniowania. Warto także, zgodnie z sugestią interesariuszy zewnętrznych, stworzyć zespół trójstronny, złożony z przedstawicieli pracodawców, kierunku oraz studentów, który mógłby wspólnie wypracowywać rozwiązania mające na celu podniesienie poziomu kształcenia i sugerować nowe pomysły
- Utrzymanie obowiązkowych praktyk zawodowych. Na kierunku ogólnoakademickim pozostaje to w gestii uczelni, ale stanowią one ważny element kształcenia i nabywania potrzebnych na rynku pracy umiejętności.

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe odgrywa ważną rolę. Kierunek studiów ma na celu przygotowanie studentów do funkcjonowania na rynku pracy, który jest umiędzynarodowiony głównie przez pryzmat rynku pracy, podmiotów zagranicznych, instytucji prowadzących aktywną działalność międzynarodową lub ją obsługujących: instytucje publiczne, NGO, fundacje, stowarzyszenia.

Instytut intensyfikuje mobilność akademicką studentów z zagranicy podejmujących studia w ramach Erasmus+, jak i w normalnym trybie. Poza tym Instytut realizuje projekty (Wprowadzenie edukacji globalnej do systemu kształcenia....). Prowadzi się zajęcia w językach obcych jako obligatoryjne oraz kursy tematyczne, seminaria, wykłady, warsztaty. Do Instytutu zapraszani są eksperci i pracownicy naukowo-dydaktyczni z zagranicy. Organizuje się konferencje, szkolenia, angażuje się studentów w międzynarodowe projekty dydaktyczne i naukowe.

Studenci studiów I stopnia mają możliwość osiągnięcia biegłości w posługiwaniu się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, natomiast studenci studiów II stopnia na poziomie B2+. Studenci pierwszych lat studiów wyrażali niezadowolenie ze zmniejszenia liczby godzin lektoratów w porównaniu ze starszymi rocznikami, jednak władze Instytutu wychodząc na przeciw potrzebom studentów wprowadziły od roku akademickiego 2018/2019 dodatkowe 30 godzin Specjalistycznego języka obcego. Studenci mają możliwość wyboru języka obcego spośród oferty kursów Studium Języków Obcych. Rejestracji na wybrany lektorat dokonują poprzez system USOSweb. Najczęściej wybieranym przez studentów językiem obcym jest język angielski. W przypadku wyboru języka niemieckiego lub rosyjskiego grupy językowe mogą zostać połączone ze studentami innych kierunków. Studenci mają także możliwość nauki języka specjalistycznego w ramach translatorów, podczas których wprowadzane jest słownictwo zgodne z aktualnie realizowanym materiałem na pozostałych zajęciach. Ponadto studenci uczestniczą w zajęciach ze wspomnianego wcześniej specjalistycznego języka obcego. W opinii studentów kształcenie językowe odbywa się na odpowiednim poziomie, a Uczelnia umożliwia im osiągnięcie zakładanych efektów opanowania znajomości języka obcego. Każdy student ma możliwość uzyskania wewnętrznego certyfikatu potwierdzającego opanowanie znajomości języka obcego. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazywali translatoria jako najbardziej rozwijające umiejętności posługiwania się językiem obcym, szczególnie istotne w perspektywie późniejszej pracy zawodowej. Studenci mają także możliwość wzięcia udziału w dodatkowych zajęciach prowadzonych w języku obcym w ramach dostępnych przedmiotów do wyboru – kursów ogólnouczelnianych. Studenci mają możliwość wzięcia udziału w wymianach międzynarodowych w ramach programu Erasmus+. Korzystają z bogatej oferty wymian międzynarodowych do krajów Europy dzięki licznym porozumieniom zawartym przez Uczelnię. Informacje o wymianach oraz obowiązujące procedury znajdują się na stronie internetowej Instytutu w zakładce "Program Erasmus". Ponadto informacje o ofercie wymian międzynarodowych są przekazywane podczas organizowanych spotkań informujących. Studenci mogą liczyć na pomoc i wsparcie pracujących w Instytucie koordynatorów programu Erasmus+.

Studenci mają łatwy dostęp do informacji o programach wymiany i wiedzą o licznych możliwościach jakie oferuje w tym zakresie Uczelnia. Doceniają także obowiązujące procedury w ramach uznawania efektów uczenia się zdobytych na uczelni zagranicznej.

IP ma podpisanych 38 umów międzyinstytucjonalnych w ramach Erasmus+, np. z krajami: Niemcy, Francja, Rumunia, Węgry, Czechy, Słowacja, Estonia, Finlandia. Pracownicy wyjeżdżają na tygodniowe wyjazdy w celach dydaktycznych, studenci w trakcie studiów mogą wyjechać na dwa semestry do uczelni partnerskich: np. do Czarnogóry, na Ukrainę. Wyjazdy te są finansowane ze środków publicznych. Poziom mobilności jest wyrównany, wśród studentów na poziomie około 30, u nauczycieli akademickich kilkunastu rocznie.

Proces umiędzynarodowienia jest monitorowany i oceniany, a następnie wyniki są publikowane. W ich przygotowaniu uczestniczą pracownicy. Na przełomie ostatnich lat zauważalna jest bardzo pozytywna tendencja poprawy mobilności, co jest skutkiem zintensyfikowania kształcenia językowego, poprawy obsługi, wprowadzenia do tych relacji projektów badawczych, wyjazdów studyjnych, podnoszenia kompetencji dydaktycznych, językowych i badawczych nauczycieli. Wymiernym wynikiem tego procesu jest poprawa umiędzynarodowienia oferty studiów, przekazu treści, publikacji, udziałów konferencyjnych. Studenci mają możliwość przekazywania informacji oraz zgłaszania uwag odnośnie programu wymiany międzynarodowej bezpośrednio koordynatorom programu Erasmus+, którzy dostępni są podczas dyżurów, a w razie potrzeby bezpośredni kontakt do nich znajduje się na stronie internetowej Instytutu.

Za bardzo dobry przykład procesu umiędzynarodowienia kształcenia uchodzić może prowadzenie studiów trójstronnych (polsko-francusko-niemieckich), podpisanie umowy w 2018 r. o wzajemnej współpracy z The State University of New York (w Songdo w Korei Południowej). Rozwiązania te są ciekawym uzupełnieniem oferty studiów, pozwalają budować sieć badawczo-dydaktyczną pomiędzy uniwersytetami. Stwarzają także możliwości umiędzynarodowienia opolskiego ośrodka politologicznego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stworzono warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia, które obejmują nauczycieli akademickich oraz studentów, a odnoszących się do procesu kształcenia, badań naukowych, do podnoszenia kompetencji dydaktycznych, językowych. Mobilność jest promowana instytucjonalnie i systemowo. Instytut oferuje zajęcia w językach obcych w postaci kursów językowych oraz lektoratów. Kadra uczestniczy w międzynarodowym życiu akademickim, a uczelnia jest atrakcyjna dla przyjeżdżających studentów i *visiting professors*. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem interesariuszy, wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. ZO PKA za bardzo dobrą praktykę, będącą rzadkością w ośrodkach akademickich, uważa prowadzenie studiów trójstronnych z uczelnią w Niemczech oraz Francji. Przyjęte rozwiązanie pozwala rozwijać dydaktykę oraz badania naukowe, a także budować sieć kontaktów pomiędzy zróżnicowanymi ośrodkami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku stosunki międzynarodowe mają dostęp do wielu różnorodnych form wsparcia, które razem przybierają kształt dobrze działającego i kompleksowego systemu. Zarówno władze jak i pracownicy Instytutu oraz funkcjonujące na uczelni jednostki oferują szeroki zakres wsparcia w procesie uczenia się oraz w kwestiach naukowych, zawodowych i społecznych. Studenci mają dostęp w sposób formalny do wsparcia m. in. w takich aspektach jak proces dyplomowania, udział w wymianach międzynarodowych, wybór i realizacja praktyki zawodowej, pogłębianie znajomości języka obcego, czy prowadzenie badań naukowych.

Studenci I roku mogą oczekiwać na wsparcie jeszcze przed rozpoczęciem roku akademickiego, kiedy to odbywają się dni adaptacyjne. Podczas nich studenci mają możliwość zapoznania się z budynkiem, w którym odbywają się zajęcia, z rozkładem sal dydaktycznych oraz biur władz Wydziału, Instytutu oraz jednostek administracyjnych. Podczas dni adaptacyjnych studenci poznają koordynatorów programu Erasmus+, pracowników Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów, pracowników Biura Osób Niepełnosprawnych oraz sekretariatu Instytutu. Wszystkie te osoby przekazują im aktualne informacje na temat obowiązujących zasad, procedur oraz harmonogramów, a także zachęcają do skorzystania z oferty poszczególnych jednostek na Uczelni. Podczas spotkania studenci poznają przedstawicieli Samorządu Studenckiego oraz swojego opiekuna roku, który od tego momentu staje się dla nich pierwszym źródłem informacji na temat studiów. Samorząd Studencki przekazuje informacje dot. własnej działalności na rzecz studentów Wydziału i Uczelni, zachęca do włączenia się w nią oraz prowadzi szkolenie z praw i obowiązków studenta. Formuła dni adaptacyjnych stanowi dla nich ogromne wsparcie oraz jest przydatnym źródłem informacji, które będą wykorzystywać w całym toku studiów.

W ciągu roku akademickiego studenci mogą korzystać ze wsparcia naukowo-dydaktycznego nauczycieli akademickich, którzy dostępni są także poza godzinami zajęć podczas konsultacji. Terminy konsultacji są wypisane w gablotach na korytarzach, dostępne są także dla każdego studenta na stronie internetowej Instytutu. Do każdego prowadzącego zajęcia udostępniany jest kontakt mailowy. Studenci przyznają, że uzyskiwane wsparcie nauczycieli akademickich w procesie uczenia się jest odpowiednie, doceniają przede wszystkim bezpośredni kontakt z wykładowcami, indywidualne podejście do każdego studenta oraz otwartość na ich bieżące potrzeby. Jest to możliwe dzięki niewielkiej liczbie osób na roku, w związku z czym studenci nie mają problemu z dostępem do nauczyciela akademickiego oraz otrzymaniem informacji na temat uzyskanych ocen i postępów w nauce, a także zdobyciem dodatkowych informacji pogłębiających wiedzę.

Wsparcia w kwestiach związanych z praktykami udzielają pracownicy Centrum Zawodowej Aktywizacji Studenta, którzy informują o procedurach związanych z praktykami, pomagają studentom w znalezieniu odpowiedniego miejsca jej odbywania. Dzięki współpracy CZAS-u z otoczeniem społeczno-gospodarczym studenci kierunku stosunki międzynarodowe mogą liczyć na bogatą ofertę miejsc odbywania praktyki. Instytut współpracuje w tym zakresie także z absolwentami kierunku stosunki międzynarodowe, dzięki czemu studenci otrzymują dodatkowe wsparcie na drodze budowania przyszłej kariery zawodowej. Student odbywający praktykę może liczyć na pomoc opiekuna zarówno ze strony uczelni, jak i w miejscu jej odbywania.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię na temat wsparcia opiekunów podczas trwania praktyk. Studenci doceniają zaangażowanie pracowników CZAS-u w tworzenie i realizację wartościowych programów stażowych. Od roku 2017 realizowany jest program „Programy Stażowe dla studentów Instytutu Politologii UO”, który jest współfinansowany ze środków europejskich. Program jest formą motywacji do osiągania efektów uczenia się, ponieważ tylko studenci z najlepszymi wynikami w nauce mają pierwszeństwo w wyborze miejsca realizacji praktyki. Dodatkową możliwością w zakresie znalezienia miejsca praktyki jest skorzystanie z Akademickiego Biura Karier, które prowadzi różnorodną bazę ofert pracy i staży. Ponadto studenci mogą skorzystać z doradztwa zawodowego oraz licznych szkoleń i kursów zwiększających kompetencje przydatne na rynku pracy. Studenci zapisują się na szkolenie korzystając z formularza dostępnego na stronie internetowej. Akademickie Biuro Karier organizuje Giełdę Pracy Uniwersytetu Opolskiego, w czasie której studenci mają okazję nawiązać współpracę z pracodawcami oraz zweryfikować swoje umiejętności z potrzebami rynku pracy. Zarówno bogata oferta Biura Karier jak i zaangażowanie osób pracujących w Centrum Zawodowej Aktywizacji Studenta sprawiają, że studenci kierunku stosunki międzynarodowe otrzymują nie tylko niezbędne wsparcie w ramach realizacji praktyki zawodowej, ale także dodatkowe możliwości wyboru i rozwoju własnej ścieżki zawodowej, a jak i zwiększania kompetencji przydatnych na rynku pracy.

Studenci mogą korzystać ze świadczeń pomocy materialnej w postaci stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia oraz zapomogi. O przyznanie stypendium studenci mogą ubiegać się na podstawie wniosku złożonego w Dziale Spraw Studentów UO. Wzory wniosków, wymagania, dodatkowe informacje oraz regulamin pomocy materialnej są dostępne dla każdego zainteresowanego. Wszelkiego wsparcia w tym zakresie udzielają pracownicy Działu Spraw Studentów, członkowie organów Samorządu Studenckiego oraz opiekunowie lat studiów. Przy przyznawaniu stypendium rektora dla najlepszych studentów uwzględniane są średnia ocen, osiągnięcia w obszarze naukowym, artystycznym oraz wysokie wyniki w osiągnięciach sportowych. Do podejmowania decyzji oraz opiniowania wniosków w sprawie stypendiów socjalnych oraz zapomogi Dziekan upoważnia Wydziałową Komisję Stypendialną, natomiast w przypadku stypendiów rektora dla najlepszych studentów to Rektor upoważnia do podejmowania decyzji Odwoławczą Komisję Stypendialną. W obydwu organach większość składu komisji stanowią przedstawiciele studentów, którzy są do nich powoływani przez właściwy organ Samorządu Studenckiego. Dodatkowymi możliwościami w zakresie pomocy materialnej dla studentów UO jest możliwość ubiegania się o Stypendium im. Bolesława Wierzbiańskiego dla studentów pochodzących z Białorusi i Ukrainy, Stypendium im. Piotra Mroczyka, a także stypendia Marszałka Województwa Opolskiego oraz Prezydenta Miasta

Opola. Wszystkie informacje na temat tych stypendiów oraz zasad ubiegania się o nie znajdują się na stronie internetowej Instytutu. Istnieje także możliwość ubiegania się o miejsca w domach studenckich, wnioski w tej sprawie rozpatruje Komisja ds. Przyznawania Miejsc w Domach Studenta, w której zasiadają osoby wskazane przez właściwe organy Samorządu Studenckiego UO. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie wypowiadali się na temat systemu pomocy materialnej, przejrzystości obowiązujących procedur, dostępności do informacji w tym zakresie oraz terminach wypłacania świadczeń pomocy materialnej. Pozytywnie ocenia się zaangażowanie Samorządu Studenckiego w system przyznawania pomocy materialnej, dzięki czemu obowiązujące zasady i procedury są na bieżąco dostosowywane do potrzeb studentów.

Uczelnia wspiera studentów chcących zaangażować się w działalność badawczą oraz studencki ruch naukowy. Program studiów zawiera przedmioty wprowadzające studentów w specyfikę prowadzenia badań naukowych, a kadra naukowo-badawcza angażuje studentów we własne prace w tym zakresie. Przykładem takiego zaangażowania studentów była realizacja projektu „Pradziad School Network”, w ramach którego studenci mogli uczestniczyć w badaniach terenowych, gdzie zbadali zjawisko współpracy transgranicznej. Oprócz zaangażowania w prowadzone badania naukowe studenci mogą realizować swoje zainteresowania naukowe w Kole Naukowym Politologów, które funkcjonuje przy Instytucie Politologii UO. Członkowie koła naukowego biorą udział w konferencjach naukowych, wyjazdach studyjnych oraz mają możliwość nabycia umiejętności przeprowadzania sondaży wyborczych. Na łamach koła organizowane są Debaty Oksfordzkie, w tym te dotyczące stosunków międzynarodowych. Koło Naukowe Politologów organizuje wydarzenia dla studentów UO takie jak gry terenowe oraz spotkania z politykami. Koło naukowe otrzymuje odpowiednie wsparcie na potrzeby własnej działalności. Wsparcia merytoryczne udzielają władze oraz pracownicy Instytutu Politologii, natomiast dofinansowanie projektów otrzymywane jest w postaci grantów od Forum Kół Naukowych. Koło naukowe może liczyć na dostęp do pomieszczenia na terenie Uczelni oraz odpowiedniego jego wyposażenia ułatwiającego bieżące działania.

Na Uniwersytecie Opolskim funkcjonuje Parlament Studentów, którego odpowiednikiem na poziomie Wydziału jest Rada Studencka. W opinii członków organów Samorządu Studenckiego otrzymują oni odpowiednie wsparcie zarówno merytoryczne jak i finansowe, podkreślają otwartość na potrzeby Samorządu i zaangażowanie władz Wydziału i Uczelni w zakresie wsparcia w ich bieżącej działalności. Samorząd Studencki organizuje różnego rodzaju wydarzenia kulturalne i integracyjne, które tworzą poczucie przynależności do społeczności akademickiej, deleguje także przedstawicieli do organów kolegialnych. W budynku Wydziału znajduje się specjalne pomieszczenie przeznaczone dla Samorządu Studenckiego, które jest odpowiednio wyposażone. Parlament Studentów współpracuje z jednostkami organizacyjnymi i pracownikami uczelni w zakresie wsparcia studentów oraz promocji projektów, wydarzeń wśród studentów. O swoich projektach, działalności informuje studentów za pomocą strony internetowej oraz mediów społecznościowych. Strona internetowa prowadzona przez Parlament Studentów jest ponadto źródłem informacji na temat pomocy materialnej, procedur obowiązujących na Uczelni, kwestii zdrowotnych i ubezpieczeń. Studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania angażując się w działalność licznych organizacji studenckich takich jak AZS, ESN, NZS, Harcerski Krąg Akademicki oraz media akademickie.

Osobą odpowiedzialną za wsparcie osób z niepełnosprawnościami jest Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Studenci mogą liczyć na szerokie wsparcie umożliwiające skuteczne realizowanie programu studiów. Pełnomocnik odpowiada za poinformowanie prowadzących zajęcia o potrzebie dostosowania procesu uczenia się do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zapewnia również odpowiednie wsparcie w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności studenta. Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami pomoc osobistego asystenta, który przydzielany jest na prośbę zainteresowanych. Uczelnia stwarza możliwość odbywania zajęć według indywidualnej organizacji studiów. Decyzję w tej sprawie, na wniosek osoby z niepełnosprawnością, podejmuje Dziekan Wydziału. Dla studentów z niepełnosprawnościami odbywają się specjalistyczne zajęcia z wychowania fizycznego. Pracę Pełnomocnika Rektora wspiera pracownik Biura Osób Niepełnosprawnych, który odpowiada m.in. za dostosowanie formy nabywania efektów uczenia się w przypadku, gdy zaistnieje taka potrzeba. Studenci mogą liczyć np. na wydłużenie czasu pisania egzaminu oraz na skorzystanie z pomocy sprzętu elektronicznego.

Wsparcie administracyjne dla studentów zapewnia Dziekanat Wydziału Nauk Społecznych oraz Sekretariat Instytutu Politologii. Ten drugi został otwarty na prośbę i w odpowiedzi na potrzeby studentów, którzy zgłaszali zapotrzebowanie na tego typu formę wsparcia. W opinii studentów osoby pracujące w Sekretariacie oraz Dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy i zapewniają właściwą pomoc dostosowaną do ich potrzeb. Godziny pracy obydwu jednostek są odpowiednio dopasowane do potrzeb studentów. Bieżącą pomoc i wsparcie studentom kierunku stosunki międzynarodowe zapewniają również opiekunowie roku, którymi są pracownicy Instytutu. Studenci pozytywnie wypowiadają się na temat wsparcia otrzymanego od opiekunów roku. Obowiązujące formy kontaktu i czas odpowiedzi na zapytania są w opinii studentów odpowiednie. W lutym 2019 roku została powołana Rada Starostów, która składa się ze starostów wszystkich lat i kierunków studiów prowadzonych przez Instytut Politologii. Spotkania pracowników oraz władz Instytutu z Radą mają odbywać się co najmniej raz w semestrze. Władze Instytutu chcą w ten sposób zapewnić nowe możliwości komunikacji ze studentami, wymiany informacji oraz zbierania opinii. Podczas pierwszego spotkania z Radą Starostów poruszane były kwestie praktyk studenckich i zmian jakie są w tym zakresie planowane. Powołanie Rady Starostów przyczynia się do aktywnego włączania studentów w proces zmian wprowadzanych na uczelni i stanowi ważny element wymiany informacji i opinii pomiędzy pracownikami jednostek i władzami, a studentami. Jest także dowodem na to, że Instytut zabiega o zaangażowanie studentów w proces doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, co pokazuje, że student stanowi centrum procesu kształcenia. Spotkania z Radą Starostów są także dobrym forum dyskusji o dostępnych w Uczelni formach wsparcia, potrzebach studentów i o koniecznych zmianach..

Studenci mogą liczyć na właściwą opiekę oraz wsparcie w procesie dyplomowania oraz udziału w programach międzynarodowych. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wypowiadali się pozytywnie o obowiązujących zasadach i procedurach, które ich zdaniem są skonstruowane odpowiednio do ich potrzeb. Studenci mają możliwość realizacji pracy dyplomowej pod opieką promotora, który zapewnia odpowiednie wsparcie merytoryczne na etapie powstawania pracy. Koordynatorzy programu Erasmus+, którymi są pracownicy Instytutu Politologii udzielają każdemu zainteresowanemu właściwej informacji na temat możliwości udziału w programach wymiany międzynarodowej oraz warunków jakie należy spełnić, aby wziąć w nich udział. Liczna

grupa studentów korzystających z mobilności międzynarodowej oraz pozytywne opinie świadczą o zapewnieniu właściwego wsparcia w tym zakresie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Funkcjonujące na Uniwersytecie Opolskim formy wsparcia widoczne są na poziomie Instytutu, Wydziału oraz całej Uczelni. Poszczególne jednostki organizacyjne zapewniają w sposób sformalizowany odpowiednie wsparcie administracyjne, naukowe, zawodowe oraz społeczne, jednocześnie dostosowane jest ono do potrzeb różnych grup studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami. Oprócz formalnych form wsparcia studenci mogą liczyć na otwartość pracowników Uczelni, co przyczynia się do szybkiej i właściwej reakcji na zgłaszane problemy i potrzeby, oraz bezpośredni kontakt z nauczycielami akademickimi, dzięki czemu studenci otrzymują odpowiednie wsparcie w procesie uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Działalność Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów pozwala na realizację potrzeb studentów związanych z odnalezieniem się na rynku pracy oraz rozwojem kompetencji zawodowych, przy czym są one nakierowane na potrzeby konkretnej grupy studentów. Pracownicy CZAS-u prowadzą rozeznanie potrzeb bezpośrednio wśród studentów kierunku, dzięki czemu podejmują odpowiednie działania będące odpowiedzią na te potrzeby. Wśród nich można wymienić: zaangażowanie w działalność Instytutu przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, przyczynienie się do współpracy absolwentów kierunku stosunki międzynarodowe ze studentami oraz realizację programu stażowego.
2. Funkcjonowanie Rady Starostów pozwala władzom oraz pracownikom Instytutu na jeszcze lepszy kontakt ze studentami, wymianę informacji, zbieranie opinii oraz bezpośrednio włącza studentów w działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Zapewnia się publiczny dostęp do informacji dla różnych grup odbiorców. Podstawową platformą upubliczniania informacji jest strona internetowa. Obejmuje ona różne kwestie tematyczne odnoszące się do funkcjonowania uczelni, spraw studenckich i jakości kształcenia. Odpowiada to potrzebom studentów, pracowników, współpracowników. Zapewniony jest dostęp do wszystkich dokumentów, procedur i informacji istotnych z punktu widzenia administracji i realizacji programu studiów. Informacje o programie studiów i jego realizacji, o warunkach przyjęć dostępne są także na stronie rekrutacji na studia na UO9 oraz USOSWeb10. Dodatkowym kanałem komunikacji jest portal społecznościowy Facebook i profil IP i UO11. Jednostka umożliwia bieżące skuteczne poinformowanie. W IP oraz na Wydziale regularnie ocenia się skuteczność dostępu do informacji publicznej, z tego też względu zrezygnowano z Twittera. Aktywny jest za to fanpage'u iP i na LinkedIn. Zakres, specyfika oraz sposób informowania podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci, użytkownicy mediów społecznościowych. W wyniki tych ocen i własnych analiz są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Studenci przyznają, że przekazywane informacje są aktualne i kompletne, zwracają jednak uwagę, że część informacji ginie ze względu na dużą liczbę kanałów komunikacji, w których są udostępniane. Duża liczba stron internetowych poszczególnych jednostek oraz profili w mediach społecznościowych sprawia, że studenci nie są w stanie być na bieżąco ze wszystkimi z nich. W ten sposób do studentów nie trafia kompletna informacja o wszystkich formach wsparcia oferowanych przez poszczególne jednostki na Uczelni. Studenci podczas spotkania z ZO PKA stwierdzili, że nie dotarła do nich informacja na temat wsparcia oferowanego w ramach działalności Akademickiego Biura Karier. Warto zastanowić się nad wprowadzeniem jednolitej formy przekazywania informacji np. w formie odnośników odpowiednio dla strony internetowej Instytutu, Wydziału oraz Uczelni, tak aby z każdej z tych stron znajdowało się odpowiednie przekierowanie do witryn poszczególnych jednostek np. Akademickiego Biura Karier, Działu Spraw Studentów, Biura Osób Niepełnosprawnych itd..

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewnia się jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, rzetelnej informacji, która zaspakaja potrzeby odbiorców informacji o programie studiów, procesie kształcenia, warunkach rekrutacji, doksztalceniu, potwierdzaniu posiadanych kwalifikacji. Zakres informacji jest kompleksowy. Stale nadzoruje się narzędzia komunikacyjne, a następnie je doskonalą.

Rekomendacje

Ujednolicenie kanałów komunikacji celem scalenia przekazywanych informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

WSZJK w Uniwersytecie Opolskim powołano do życia przed szeregiem lat stosownymi dokumentami wewnętrznymi, bazującymi na przepisach prawa. Jest to dojrzała struktura obejmująca: senat, prorektor ds. kształcenia i studiów, pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia, uczelniany zespół ds. doskonalenia jakości kształcenia (dwie komisje – ds. doskonalenia i oceny jakości kształcenia). Na poziomie wydziału działają analogiczne komisje ds. doskonalenia i oceny, zaś w strukturze poniżej - zespoły doskonalenia. Struktura uczelniana SZJK odzwierciedla specyfikę wydziałów UO, jednostek ogólnowydziałowych, oferty dydaktycznej. Poza tym przed szeregiem lat powołano w IP Zespół Jakości Kształcenia.

Zapewnia się udział w stosownych gremiach studentom i słuchaczom oraz pracownikom UO. Przedstawiciele Wydziałowego Samorządu Studentów zasiadają w Radzie Wydziału, gdzie przekazują opinie społeczności studentów na temat programu studiów i harmonogramu jego realizacji, biorą także udział w zatwierdzaniu zmian związanych z programem studiów. Studenci zasiadają w Radzie Programowej, która zbiera sugestie i opinie oraz wyznacza kierunek / zakresy zmian w programie studiów lub poszczególnych jego częściach np. w odniesieniu do sylabusu przedmiotu. Studenci nie zasiadają w Zespole Jakości Kształcenia, jednak ich opinie brane są pod uwagę przy projektowaniu modyfikacji.

Przyjęta struktura, składy zespołów oraz procedury służą działaniom zorientowanym na doskonalenie w sferze nauczania i obsługi studentów.

W UO WSZJK wykorzystuje następujące procedury:

- Procedura tworzenia, modyfikowania kierunków studiów i specjalności,
- Procedura tworzenia studiów doktoranckich i projektowania programów studiów doktoranckich w UO,
- Procedura tworzenia studiów podyplomowych i kursów,
- Procedura weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych
- Procedura oceny wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia,
- Procedura monitorowania karier zawodowych absolwentów,
- Procedura oceny nauczyciela akademickiego dokonana przez studenta,
- Procedura oceny jakości kształcenia dokonana przez nauczyciela akademickiego,
- Procedura procesu dyplomowania,
- Procedura odbywania i dokumentowania praktyk studenckich,
- Procedura hospitacji zajęć,
- Procedura oceny jakości kształcenia dokonana przez absolwentów Uniwersytetu Opolskiego

- Procedura określania i zaliczania różnic programowych.

Polityka jakości kształcenia wynika ze strategii rozwoju UO. Celem strategicznym polityki jakości kształcenia jest zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Oczekuje się do nauczania, że wyposaży absolwentów we właściwe kompetencje i przygotuje ich do wyzwań funkcjonowania we współczesnych realiach społecznych i gospodarczych. Politykę jakości kształcenia nadzoruje Rektor UO, a za realizację i doskonalenie odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz Senacka Komisja ds. kształcenia ale jednocześnie pracownicy naukowo-dydaktyczni, pracownicy administracji, studenci. Doktoranci obligowani są do zadań wynikających z celów i procedur przyjętych w USDJK.

Ważnym uzupełnieniem struktury, a szczególnie zadań jest zespół jakości działający w IP, skupia on w sobie cele wdrożeniowe, kontrole, konsultacje i ewaluację. Orientuje się on na nadzorze nad procesem dyplomowania i pracami etapowymi (tj. w szczególności na ich weryfikacji). Drugim elementem jest monitoring karier zawodowych absolwentów oraz wykorzystanie wniosków w procesie doskonalenia jakości kształcenia. W IP zrealizowany projekt pn. „Absolwent IP 2.0”.

Z punktu widzenia trwałego zabezpieczania należytych warunków i poziomu nauczania na kierunku stosunki międzynarodowe, zasadnicze znaczenia ma poziom kierunku i jednostki prowadzącej. Ta oddolna perspektywa pozwala orientować działania bezpośrednio w powiązaniu ze studiami, studentami i nauczycielami kierunkowymi. Cykliczne spotkania przekładają się na szereg inicjatyw: Laboratorium Dydaktyki IP (z 2018 r.) oraz Rada Starostów IP. Oczywiście poza tymi inicjatywami o charakterze zarządzającym – konsultacyjnym, odnotować można szereg rozstrzygnięć w sferze programowej, prowadzenia studiów, praktyk studenckich. Pełne spektrum działań dwóch pionów zarządzania jakością kształcenia widać w działalności sprawozdawczej dwóch zespołów jakości kształcenia. Co roku władze Wydziału sporządzają dwa raporty:

- z doskonalenia jakości kształcenia na WNS;
- z oceny jakości kształcenia na WNS.

Dokumenty te pisze się od szeregu lat, są bardzo czytelne w narracji i przekazie. Dokumentują stan rozwoju Wydziału w zakresie zarządzania różnymi kierunkami studiów. Raporty odwołują się do procedur i są opracowane według tego samego schematu. Pokazują, jak wydział proceduje i czy zgodnie z harmonogramem. Za ciekawe rozwiązanie należy uznać charakter raportów, gdzie wskazuje się kryterium / procedurę, czy jest / zostało ujęte w działaniach oraz jaki jest wynik ewaluacji i rekomendacje. Wskazują także na kooperację pomiędzy różnymi jednostkami wydziału, instytutów czy uczelni.

W odniesieniu do *oceny jakości kształcenia* wskazuje się, iż miała ona miejsce, a wyniki przekazano do CEU-UO do Zakładu Analiz Ankiety Ewaluacyjnych. Wyniki ankiet omawiano w instytutach, jak i indywidualnie z nauczycielami akademickimi. Stworzono bazę pracowników do stałego monitorowania. W ramach kolejnych działań ocenie poddano zasady i praktykę weryfikacji efektów uczenia się. Podjęto działania dot. kontrolowania nadzoru na studentami. W związku z tym dążono do ujednolicenia procedury oceniania studentów i doskonalenia kart przedmiotów w aspekcie metod weryfikacji. Ocenie poddano nauczycieli akademickich i

interesariuszy zewnętrznych. Wobec tych grup zastosowano narzędzia diagnostyczne, a także zapytania o praktyki i ich powiązanie z procesem dydaktycznym. W tym kontekście warto wskazać poświęcenie uwagi analizie losów zawodowych absolwentów. Opisano czwartą edycję badań, podjęto decyzję o pogłębieniu współpracy z ABK, ze Stowarzyszeniem Absolwentów UO. Te dwie grupy interesariuszy gromadzą wiedzę, przeprowadzają własny monitoring. Ocenę przebiegu toku studiów realizują w ramach działań bieżących, w powiązaniu z ZZJK, Radą Programową. Pracodawcy wypowiadali się także nt. zatrudnialności absolwentów – czyni się to w istotnym stopniu poprzez projekty badawcze prowadzone przez ACK. W jego ramach prowadzono spotkania z pracodawcami. Kontakt z otoczeniem jest utrzymywany poprzez akcje promocyjne, warsztaty, kolportaż materiałów UO. Odrębnym zakresem analizy pozostaje proces mobilności, który oceniano przez pryzmat umiędzynarodowienia i programu MOST. Opowiedziano się za dalszym rozwojem współpracy bilateralnej.

Analiza funkcjonowania WSZJK pozwala na podkreślenie dwóch pozytywnych kwestii:

- dobre relacje z otoczeniem, popularyzacja wiedzy o Wydziale i kierunkach studiów;
- działania ewaluacyjne.

Jednocześnie Wydział i zespoły jakości w tych obszarach rekomendują działania naprawcze. Powinny one służyć doskonaleniu kontaktów z otoczeniem, pozyskiwaniu środków na projekty badawcze, rozwijaniu współpracy z instytucjami (nie-)publicznymi. Za ważne uznano poszerzenie kooperacji z pracodawcami oraz powiększenie zasobów kadrowych.

Aspekty te znajdują się z kolei w corocznych raportach - sprawozdaniach z realizacji założeń i rekomendacji. Bazując na uniwersyteckich wytycznych w sferze SZJK, poddaje się weryfikacji stan wdrażania działań doskonalących w obszarach zasadniczych dla kształcenia. Dlatego też m.in. Wydział skupia się na koncepcji kształcenia, na weryfikacji efektów uczenia się, na dostępie do informacji, na współpracy z pracodawcami, na rozwoju umiejętności informatycznych. W każdym z tych zakresów można wskazać dobre praktyki i działania doskonalące:

- Europa Master w ramach Erasmus i umowy bilateralne;
- bogata i rozbudowana oferta zajęć anglojęzycznych.

Równocześnie do działań doskonalących zaliczono pozyskanie zewnętrznego finansowania, realizację projektów wspólnie z otoczeniem oraz intensyfikację działań WSZJK.

Wydział prowadzi w transparentny sposób politykę informacyjną. Na własnej stronie upublicznia coroczne bardzo szczegółowe analizy i wyniki funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Prowadzone są systematyczne oceny programu studiów i szereg elementów składowych. Przeprowadza się szereg analiz z udziałem interesariuszy, które mają na celu doskonalenie jakości studiów i rozwój ośrodka akademickiego. Jakość prowadzonego nauczania podlega cyklicznym wewnętrznym i zewnętrznym ocenom, a wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

**Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu
Doskonałości Kształcenia**

Zalecenia

- 4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych
w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku
studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)**

Zalecenie

**Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia
błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności**
